

-בלמ"ס-

			נהלי אמ"ש
מספר: 15.04.01	תת-פרק: מתנדבים	פרק: אוכלוסיות מיוחדות	
שם נוהל: הפעלת מתנדבים אזרחיים במשטרת ישראל שלא במסגרת המשמר האזרחי בהתאם לחוק הביטוח הלאומי			תאריך פרסום: 24/04/2013
			תאריך תחילה: 24/04/2013
			תאריך ביטול:
			נוסח: 4

מטרת הנוהל

לפרט את אופן האישור ואת אופן ההפעלה של מתנדבים אזרחיים במשטרת ישראל שלא במסגרת המשמר האזרחי, בהתאם להוראות חוק הביטוח הלאומי.

תוכן העניינים

1. הגדרות
  2. זכויות חובות וסמכויות המתנדב
  3. אישור המתנדב
  4. הפעלת המתנדב
  5. מתנדב שנפגע בתפקיד
  6. הפסקת הפעלתו של המתנדב
  7. הגורם האחראי לנוהל
- נספחים
- נספח א' – "טופס הרשמה למתנדב"
- נספח ב' – "דף הסבר למתנדב"
- נספח ג' – "טופס הפניה למתנדב"
- נספח ד' – "אישור התנדבות"
- נספח ה' – "בדיקת התאמה ביטחונית"

1. הגדרות

"מתנדב שלא במסגרת המשא"ז - הוא מי שמבקש לסייע למשטרת ישראל בעבודתה ללא תמורה שלא במסגרת יחידות המשמר האזרחי הקלאסיות, ומבוטח במסגרת פעולתו ההתנדבותית על ידי הביטוח הלאומי בהתאם להוראות חוק הביטוח הלאומי.

2. זכויות חובות וסמכויות המתנדב

- א. המתנדב אינו שוטר ואינו מתנדב משא"ז, לא לעניין סמכויותיו, לא לעניין חובותיו ולא לעניין זכויותיו. חובותיו וזכויותיו של מתנדב במסגרת זו הן אלה הקבועות בנוהל זה.
- ב. על המתנדב יחול חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה – 1995 כקבוע בפרק י'ג "תגמולים למתנדבים" והתקנות החלות מכוחו, ולא יחולו עליו הוראות חוק המשטרה (נכים ונספים), התשמ"א – 1981.

3. אישור המתנדב

- א. מתנדב המבקש לסייע למשטרת ישראל בהסדר זה, יופנה לקצין האמ"ש היחידתי אשר יבצע את הפעולות הבאות, כמפורט להלן:
- (1) במקרה של גימלאי משטרה המבקש להתנדב – יבצע קצין האמ"ש היחידתי בדיקות מקדמיות של טיב שירותו של המועמד במאגרי המידע באמ"ש ואצל יחידת השירות האחרונה בה שירת.
- (2) קצין האמ"ש היחידתי יבצע בדיקה מול הקב"ט המחוזי/מטא"ר/מג"ב וקבלת אישורו לתחילת הליך (בדיקת רישום פלילי ומודיעיני).
- במקרה של מתנדב בעל רישום פלילי, יועבר עניינו לקבל המלצת מחלקת משמעת ועימה להחלטת רמ"ח כוח אדם/אמ"ש – באחריות קצין אמ"ש מחוזי/אגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב.
- (3) החתמת המתנדב על טופס "הרשמה למתנדב" ([נספח א'](#)) לאחר שיובאו לידיעתו של המתנדב תנאי הפעלתו, חובותיו וזכויותיו, כולל במקרה פגיעה, וימסר לידיו "דף הסבר למתנדב" ([נספח ב'](#)) – באחריות קצין האמ"ש היחידתי.
- (4) קצין האמ"ש היחידתי יחתים את המתנדב על הצהרת בריאות, לאחר שהמתנדב יציג אישור מהרופא המטפל על מצב בריאותו, המאפשר הפעלתו בתפקיד אליו הוא מיועד להתנדב.
- (5) קצין האמ"ש היחידתי יעביר את הצהרת הבריאות (טופס ט-2014) ואת האישור הרפואי לרופא המחוזי/מטא"ר/מג"ב, לאישור כשירותו של המתנדב למלא את התפקיד המיועד.
- (6) קצין האמ"ש היחידתי יפנה את המתנדב לקב"ט המחוזי/מטא"ר/מג"ב לצורך ביצוע בדיקת ניגוד עניינים בנושא ביטחון שדה ולצורך בדיקת התאמה ביטחונית, בהתאם לרמת הסיווג הנדרשת בתפקיד המיועד ([נספח ה'](#)).
- (7) עם סיום ההליכים שפורטו לעיל, יעביר קצין האמ"ש היחידתי את "טופס ההרשמה למתנדב" ([נספח א'](#)) בצירוף כל החומר במרכז, כמפורט להלן, לאישור ההתנדבות ע"י קצין האמ"ש המחוזי/אגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב:

- (א) אישור קב"ט מחוז/מטא"ר/מג"ב (נבדק ר"פ ומודיעין)
במידה וקיים רישום פלילי (ר"פ) למועמד להתנדבות - נדרשת המלצת מחלקת משמעת ואישור רמ"ח כוח אדם/אמ"ש.
- (ב) אישור רופא המשטרה (יש צורך לצרף אישור רפואי חריג למי שפרש מטעמי בריאות)
- (ג) אישור יחב"מ לרמת הסיווג הנדרשת
אישור העסקה בתפקיד שרמת סיווגו הבטחוני היא "סודי ביותר" ומעלה - מחייב אישור ממ"ז/ר' אגף/מ' מג"ב.
- (8) קצין האמ"ש המחוזי/אגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב יבחן את הבקשה ובמידה ויאשר את ההתנדבות לתקופה של שנה - יחתום ויעביר לקצין האמ"ש היחידתי את "אישור ההתנדבות" (נספח ד') ואת "טופס הפניה למתנדב" (נספח ג').
- ב. עם קבלת "אישור ההתנדבות" ו"טופס הפניה למתנדב" מאושרים בחתימתו של קצין האמ"ש המחוזי/אגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב, יזומן המתנדב לקצין האמ"ש היחידתי, יוחתם על טופס "שמירת סודיות" (מ-1916) ויימסר לו עותק מהאישורים. עותק נוסף יועבר לידיעת מפקד היחידה שבה הוא מיועד להתנדב.
- ג. בתום ההליכים כמפורט ניתן יהיה להתחיל בהפעלת המתנדב.
- ד. חודש לפני תום כל שנת התנדבות, יעביר קצין האמ"ש היחידתי לקצין האמ"ש המחוזי/אגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב את רשימת המתנדבים שיש לחדש עבורם "טופס הפניה למתנדב" ו"אישור התנדבות".
- ה. כל טופסי ה"הפניה למתנדב" (ראשוניים ומחודשים) יתויקו ביחידה וישמרו במשך תקופה של עשר שנים מסיום ההתנדבות.
4. הפעלת המתנדב
- א. הפעלת מתנדב תתחיל לאחר קבלת אישור קצין אמ"ש מחוזי/אגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב. תוקפו של האישור הוא לשנה אחת ויש לחדשו מדי שנה.
- ב. מתנדב לא יופעל בתפקיד המחייב הפעלת סמכויות שוטר או בתפקיד המקנה סמכויות פיקודיות, ולא ילבש מדים.
- ג. מתנדב יורשה לנהוג ברכב משטרתי לצורך תפקידו - בכפוף לאישור כשירות נהיגה על ידי רופא משטרתי ולקיומם של רישיון נהיגה אזרחי ורישיון משטרתי תקפים. כאשר ייעודו המרכזי של המתנדב הוא נהיגה – יש לבדוק, בנוסף לקיומם של רישיון אזרחי ורישיון משטרתי תקפים, גם היעדר הרשעה בביצוע עבירות תעבורה חמורות בשלוש השנים האחרונות.
- "עבירות תעבורה חמורות": כגון אי ציות לרמזור אדום, גרם מוות ברשלנות וכד'.
- ד. ככלל, תאושר הפעלת מתנדבים לתפקידים עד רמת סיווג בטחוני "סודי" בלבד. הפעלה בתפקידים ברמת סיווג בטחוני גבוהה יותר - מחייבת אישור ממ"ז/ראש אגף/מפקד מג"ב.

ה. המתנדב יופעל בתפקיד ובשעות על פי צרכי היחידה המפעילה, בהתאם לדרישות התפקיד אליו יוצב ובהתאם למידת נכונותו להתנדב בתפקיד ובשעות האלו. מכסת השעות בהן יופעל המתנדב לא תעלה על 8 שעות ביום.

ו. המתנדב זכאי להתכלכל במתקני המשטרה לאחר שהתנדב באותו יום שש וחצי שעות, כמקובל לגבי שוטר המשרת ביחידות אלו וכמפורט בפקודות המטא"ר ובנוהלים.

ז. מתנדב זכאי להחזר הוצאות נסיעה למקום ההתנדבות ובחזרה ממנו בתחבורה הציבורית, אם התנדב באותו היום 4 שעות לפחות.

ח. המתנדב יקבל החזר עבור הוצאות נסיעותיו בהתאם למספר הימים שהתנדב בחודש, ובלבד שהסכום לא יעלה על עלות כרטיס "חודשי חופשי" אם כרטיס מסוג כזה קיים באיזור מגוריו. באזורים בהם לא קיים כרטיס מסוג "חודשי חופשי", ההחזר יתבצע בהתאם למחיר נסיעות בכרטיסיה.

ט. כדי לקבל את החזר הוצאות הנסיעה על המתנדב למלא "טופס נסיעות ואש"ל" (מ-2432), להחתים את הממונה ולהעביר את הטופס ליחידת הכספים הנוגעת.

י. קצין האמ"ש היחידתי אחראי לטיפול במתנדב לכל דבר ועניין.

יא. המתנדב רשאי להשתתף בכל ארועי היחידה שבה הוא מתנדב.

5. מתנדב שנפגע בתפקיד

א. מתנדב שנפגע במסגרת התנדבותו יופנה על ידי קצין הרווחה ביחידה למוסד לביטוח לאומי, על מנת שיקבל את הזכויות הקבועות לו בחוק הביטוח הלאומי ובתקנותיו.

ב. את התביעה לביטוח לאומי על המתנדב להגיש בעצמו.

ג. באחריות קצין הרווחה לתת למתנדב את "טופס הפניה למתנדב" החתום על ידי קצין האמ"ש המחוזי/אגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב, ולסייע לו בהגשת התביעה לביטוח הלאומי.

ד. מתנדב על פי הנוהל הזה שהיה מעורב במהלך התנדבותו בתאונת דרכים בכלי רכב משטרת-י רשאי לבחור אם לתבוע בגין הנזק שנגרם לו את המוסד לביטוח לאומי או את חברת הביטוח "ענבל".

6. הפסקת הפעלתו של המתנדב

א. ביקש המתנדב להפסיק התנדבותו במשטרת ישראל - יודיע על כך בכתב לקצין אמ"ש היחידתי ויצרף להודעה את אישור ההתנדבות שברשותו.

ב. ביקש מפקד יחידה שדרגתו סנ"ץ ומעלה להפסיק את הפעלתו של המתנדב ביחידה - יזמן אותו לראיון בו יודיע לו את הסיבות להפסקת הפעלתו כמתנדב, ויקבל מידיה את אישור ההתנדבות שברשותו וכל ציוד משטרתו שקיבל מהמשטרה כמתנדב.

ג. הודעה על הפסקת הפעלתו של מתנדב בצרף אישור ההתנדבות - תועבר לידיעתם של קצין האמ"ש המחוזי/אגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב ומפקד היחידה.

7. הגורם האחראי לנהל

מחלקת כוח אדם/אמ"ש הינה הגורם האחראי לעדכון, שינוי ותיקון נוהל זה.

טופס הרשמה למתנדב (שלא באמצעות המשא"ז ובהתאם להוראות חוק הביטוח הלאומי)

חלק א' - פרטים אישיים

שם ומשפחה	מספר ת.ז.	שנת לידה	שם האב
כתובת מגורים	מס' טלפון	מקום עבודה נוכחי/איש קשר	מס' טלפון
תאריך פרישה*	סיבת פרישה*	מס' אישי במ"י*	

* ימולא על ידי מי ששירת במשטרת ישראל.

חלק בי - הצהרה

הנני מוכן להתנדב בימים _____ בין השעות _____ בתפקיד _____ ביחידה _____
הנני מאשר בזאת שנמסר לי "דף הסבר למתנדב" קראתי והבנתי את תוכנו.

_____	_____
תאריך	חתימת המתנדב

חלק ג' - יועבר לעיון ובחינה של ק' האמ"ש המחוזי/אגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב(בצירוף כל המסמכים כמפורט)

- [ ] אישור קב"ט מחוז/מטא"ר/מג"ב (נבדק ר"פ ומודיעין)
- * במידה וקיים רישום פלילי (ר"פ) למועמד להתנדבות נדרשת המלצת משמעת ואישור רמ"ח כוח אדם/אמ"ש.
- [ ] אישור מרופא משפחה
- [ ] הצהרת בריאות + אישור רופא המשטרה
- [ ] אישור רפואי חריג (למי שפרש מטעמי בריאות)
- [ ] אישור יחב"מ - הכשר ביטחוני לרמת הסיווג הנדרשת _____
- * (אישור העסקה בתפקיד שרמת סיווגו הבטחוני מעל "סודי" מחייב אישור ברמת ממ"ז/ר' אגף/מ' מג"ב)

_____	_____
תאריך	חתימה וחותמת ק' אמ"ש יחידתי

דף הסבר למתנדב אזרחי במשטרת ישראל שלא במסגרת המשמר האזרחי **ובהתאם לחוק הביטוח הלאומי**

דף הסבר זה בא לפרט את אופן הפעלת מתנדב אזרחי במשטרת ישראל **שלא במסגרת המשא"ז ובהתאם לחוק הביטוח הלאומי ואת זכויותיו.**

1. הגדרה

מתנדב שלא במסגרת המשא"ז - הוא מי שמבקש לסייע למשטרת ישראל בעבודתה ללא תמורה שלא במסגרת יחידות המשמר האזרחי הקלאסיות, ומבוטח במסגרת פעולתו ההתנדבותית על ידי הביטוח הלאומי בהתאם להוראות חוק הביטוח הלאומי. יובהר ויודגש כי המתנדב אינו שוטר ואינו מתנדב משא"ז, לא לעניין סמכויותיו, לא לעניין חובותיו ולא לעניין זכויותיו. חובותיו וזכויותיו של מתנדב במסגרת זו הן אלו הקבועות בנוהל אמ"ש ומפורטות להלן.

2. כללי

- א. קצין האמ"ש היחידתי הוא האחראי לטיפול במתנדב לכל דבר ועניין.
- ב. מתנדב לא יופעל בתפקיד המחייב הפעלת סמכויות שוטר או בתפקיד המקנה סמכויות פיקודיות, ולא ילבש מדים.
- ג. הפעלת מתנדב תתחיל רק לאחר קבלת אישור של קצין האמ"ש המחוזי/האגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב. אישור זה תוקפו שנה אחת – ויש לחדשו מדי שנה.
- ד. המתנדב רשאי להשתתף בכל ארועי היחידה בה הוא מתנדב.

3. שעות הפעלה

המתנדב יופעל בתפקיד ובשעות על פי צרכי היחידה המעסיקה, בהתאם לדרישות התפקיד אליו יוצב, ובהתאם למידת נכונותו להתנדב בתפקיד ובשעות האלו. מכסת השעות בהן יופעל המתנדב לא תעלה על 8 שעות ביום.

4. כלכלה

המתנדב זכאי להתכלכל במתקני המשטרה לאחר שהתנדב באותו יום שש וחצי שעות, כמקובל לגבי שוטר המשרת ביחידות אלו וכמפורט בפקודות המטא"ר ובנוהלים.

5. נהיגה ברכב משטרת

מתנדב יורשה לנהוג ברכב משטרת לצורך תפקידו, בכפוף לאישור כשירות נהיגה על ידי רופא משטרת ולקיומם של רישיון נהיגה אזרחי ורישיון נהיגה משטרתית תקפים. כאשר ייעודו המרכזי של המתנדב הוא נהיגה – יש לבדוק, בנוסף לקיומם של רישיון אזרחי ורישיון משטרתית תקפים, גם היעדר הרשעה בביצוע עבירות תעבורה חמורות בשלוש השנים האחרונות. "עבירות תעבורה חמורות": כגון אי ציות לרמזור אדום, גרם מוות ברשלנות וכד'.

6. החזר הוצאות נסיעה

- א. מתנדב זכאי להחזר הוצאות נסיעה למקום ההתנדבות ובחזרה ממנו בתחבורה הציבורית, אם התנדב באותו היום 4 שעות לפחות.
- ב. המתנדב יקבל החזר עבור הוצאות נסיעותיו בהתאם למספר הימים שהתנדב בחודש, ובלבד שהסכום לא יעלה על עלות כרטיס "חודשי חופשי" אם כרטיס מסוג כזה קיים באיזור מגוריו. באזורים בהם לא קיים כרטיס מסוג "חודשי חופשי", ההחזר יתבצע בהתאם למחיר נסיעות בכרטיסיה.
- ג. כדי לקבל את החזר הוצאות הנסיעה על המתנדב למלא "טופס נסיעות ואש"ל" (מ-2432), להחתים את הממונה ולהעביר את הטופס ליחידת הכספים הנוגעת.

7. פגיעת מתנדב בתפקיד

- א. מתנדב שנפגע בתפקיד ויהיה זכאי לפנות לענין זכויותיו על פי דין בהקשר זה למוסד לביטוח לאומי.
- ב. את התביעה לביטוח הלאומי על המתנדב להגיש בעצמו.
- ג. באחריות קצין הרווחה היחידתי לתת למתנדב את "טופס הפניה למתנדב" שלו, חתום על ידי קצין האמ"ש המחוזי/האגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב ולסייע לו בהגשת התביעה לביטוח לאומי.
- ד. מתנדב על פי הנוהל הזה שהיה מעורב במהלך התנדבותו בתאונת דרכים בכלי רכב משטרתית – רשאי לבחור אם לתבוע בגין הנזק שנגרם לו את המוסד לביטוח לאומי או את חברת הביטוח "ענבל".

8. **הפסקת הפעלתו של המתנדב**

- א. ביקש המתנדב להפסיק התנדבותו במשטרת ישראל - יודיע על כך בכתב לקצין אמ"ש היחידתי ויצרף להודעה את אישור ההתנדבות שברשותו.
- ב. ביקש מפקד יחידה שדרגתו סנ"ץ ומעלה להפסיק את הפעלתו של המתנדב ביחידה – יזמן אותו לראיון בו יודיע לו את הסיבות להפסקת הפעלתו כמתנדב, ויקבל מידיו את אישור ההתנדבות שברשותו וכל ציוד משטרתי שקיבל מהמשטרה כמתנדב.
- ג. הודעה על הפסקת הפעלתו של מתנדב בצרוף אישור ההתנדבות - תועבר לידיעתם של קצין האמ"ש המחוזי/אגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב ומפקד היחידה.

9. **חידוש טופס הפניה למתנדב ו"אישור התנדבות"**

"טופס הפניה למתנדב" ו"אישור ההתנדבות" החתומים על ידי קצין האמ"ש המחוזי/האגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב מהווים אישור התנדבות ומסמכי ביטוח של המתנדב - תוקפם לשנה אחת ויש לחדשם לקראת תום כל שנת התנדבות.

טופס הפניה למתנדב

הריני מאשר בזה, כי המתנדב/ת _____ ת.ז. _____

התנדב/ה למשטרת ישראל בתפקיד _____ ביחידה _____

החל מיום _____ לתקופה של שנה אחת (מועד סיום: _____).

הפנייה זו ניתנה לעניין חוק הביטוח הלאומי [נוסח משולב], התשנ"ה – 1995 פרק יג' (תגמולים למתנדבים) והתקנות מכוחו שלפיו מבוטחים מתנדבים מן הסוג הנ"ל, בדומה לביטוח החל על נפגעי עבודה.

תאריך	חתימה וחותמת
_____	ק' אמ"ש מחוזי/אגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב

העתק:

ק' אמ"ש יחידתי _____
מפקד יחידה _____
למתנדב

משטרת ישראל
אישור התנדבות

מתנדב אזרחי במשטרת ישראל שלא במסגרת המשמר האזרחי בהתאם לחוק הביטוח הלאומי

שם: _____

ת.ז: _____

הוא/היא אזרח/ית המתנדב/ת במתקני המשטרה וביחידותיה.

תוקף אישור זה שנה מיום הוצאתו.

תאריך _____
חתימה וחותמת
ק' אמ"ש מחוזי/אגפי/רמ"ח אמ"ש מג"ב

בדיקת התאמה ביטחונית

מעמד המתנדב	מועד תחילת ההליך	רמת הסיווג	הפעולה הנדרשת	אחריות ביצוע
גמלאי משטרה	טרם חלפה שנה מיום פרישתו	לכל רמת סיווג (יש לפעול בהתאם להנחיות יחב"ם)	בדיקה מול הקב"ט המחוזי/מטא"ר/מג"ב של תוקף ההכשר הביטחוני	קצין אמ"ש יחידתי
	חלפה שנה או יותר מיום פרישתו	רמת סיווג "שמור"	החתמת המתנדב על טפסי שאלון לרמת "שמור" והעברתם לקב"ט המחוזי/מטא"ר/מג"ב	קצין אמ"ש יחידתי
		רמת סיווג "סודי" ומעלה	העברת טפסי שאלון לרמת "סודי", כולל תמונה של המועמד לקב"ט המחוזי/מטא"ר/מג"ב.	ק' אמ"ש יחידתי
אינו גמלאי משטרה	----	רמת סיווג "שמור"	החתמת המתנדב על טפסי שאלון לרמת "שמור" והעברתם לקב"ט המחוזי/מטא"ר/מג"ב	קצין אמ"ש יחידתי
	----	רמת סיווג "סודי" ומעלה	העברת טפסי שאלון לרמת "סודי", כולל תמונה של המועמד לקב"ט המחוזי/מטא"ר/מג"ב.	ק' אמ"ש יחידתי